

Welkom

Geheimen voorkomen

Doorbreek de stilte

Introductie

• Programma

- Kennismaken: wie zitten hier?
- Waar hebben we het over?
- Bewustzijn en urgentie
- Blijvende aandacht

Urgentie

INTERVIEW | INTERVIEW ONDERZOEK VEILIGHEID IN DE KERK

„Veilige kerk begint met het besef dat in elke gemeente seksueel misbruik speelt”

„Het is niet de vraag of er seksueel misbruik in de gemeente is. Want het is er!” Marianne Bronsveld en Maria Vermeulen, coördinatoren van twee meldpunten, reageren op het onderzoek naar de veiligheid van kerken van het Reformatorisch Dagblad.

[Hanneke Klein-den Hartog, Amo van der Lee](#) 26 februari 2026 11:22 | Leestijd 14 minuten

Onderzoek Reformatorisch
Dagblad, 25 februari 2026

Grondhouding

Het eerste grondbeginsel is **erkenning** door de gemeenschap dat seksueel misbruik **onrecht** is waarvoor herstel vereist is.

Dat vraagt moed...

veiligekerk.nl

‘Moed is besmettelijk, net zoals schaamte en angst dat zijn. Als één persoon opstaat en zich uitsprekt, moedigt dat anderen aan. Daarom heb je een sociale beweging nodig, want niemand kan dit alleen. Wie het aandurft een slachtoffer te steunen, loopt immers zelf risico.

- Bron: Interview Judith L. Herman, Psychologie Magazine, 16 september 2025

Feiten en cijfers 2025

100.000
NIEUWE SLACHTOFFERS
PER JAAR IN NEDERLAND

53% 1 op de 2 vrouwen en 1 op de 5 mannen heeft ooit seksueel geweld of grensoverschrijding meegemaakt.

19%

Mensen die zich identificeren met LHBTIQ+ geven aan vaker seksueel geweld te hebben meegemaakt dan mensen die zich hiermee niet identificeren.

TIJDENS SEKSUEEL GEWELD

1 OP DE 5 KRIJGT EEN
ERECTIE OF WORDT VOCHTIG
DAT ZEGT NIETS
OVER TOESTEMMING

PLEGERS

BIJ 1/3 VAN ALLE
MANNELIJKE SLACHTOFFERS
BOVEN DE 16 JAAR
IS DE PLEGER
EEN VROUW

 In **7%** van alle gevallen van kindermisbruik is de pleger een vrouw

VICTIM BLAMING

75% KRIJGT NA
SEKSUEEL GEWELD
NEGatieve
REACTIES

Victim blaming is vaak schadelijker dan de nare seksuele ervaring zelf

!#?*#!

EXTRA RISICO BIJ

- Leeftijdsgroep 12 tot 24 jaar
- Verstandelijke beperking
- Alcohol en drugsgebruik
- Eerder seksueel misbruik

veiligekerk.nl

Cijfers Meldpunt Misbruik

2024: 146 meldingen, waaronder 25 situaties van seksueel misbruik waar een kerkelijke functionaris bij betrokken was.
20 meldingen van machtsmisbruik.

Onderzoek Chaves / Garland (2009)

2 a 3 % misbruiksituaties in kerkelijke relaties vrouwen 18+

Veilige Kerk

Durf te zien

- Urgentie
- Omgaan met weerstand
- Tradities
- Struikelstenen

De rol van de (kerkelijke) omgeving

nd NIEUWS GELOOF OPNIJ MENSEN CULTUUR VACATURES Q

WITGELICHT

Egbert werd mishandeld door zijn vader, een hersteld-hervormde dominee. 'Iedereen geloofde hem'

Ze werden lichamelijk en psychisch mishandeld door hun vader, de hersteld-hervormde dominee Henk J. Zoon Egbert (nu 33) volgens de rechter het zwaarst. Herhaaldelijk probeerde Egbert bij de Hersteld Hervormde Kerk gehoor te krijgen voor wat zijn ouders hun kinderen hadden aangedaan. Maar telkens bleef het stil. 'Iedereen geloofde bij voorbaat je vader, die dominee is. Nu doet Egbert zijn verhaal.'

Lustrean Leestik

Veilige kerk

**LOTGENOTEN
DAG**
MOZAÏEK VAN VERHALEN

'Ik vertrouwde mijn hulpverlener volledig; hij schreef boeken, artikelen in de media. Iedereen geloofde hem. Mijn eigen gevoel klopte dus niet...'

Slachtoffers van seksueel misbruik worden vaak niet geloofd. 'Het zet je eigen geloof op het spel'

ACHTERGROND Toen Anneloes (42) als twintiger vertelde dat ze misbruikt was door haar vader, ouderling in de Gereformeerde Gemeenten, werd ze niet geloofd. Maandagavond werd de documentaire *Ik was een kind* over haar verhaal uitgezonden. Hoe komt het dat slachtoffers zoals zij niet worden geloofd?

Maakke Logeman
vrijdag 1 april 2023, 14:11 • Jaargang 1811

nd NIEUWS GELOOF OPNIJ MENSEN CULTUUR VACATURES Q

Lustrean Leestik

'Bijbelmisbruik' na seksueel misbruik. Hoe verkeerde teksten slachtoffers verder kunnen schaden

ACHTERGROND Slachtoffers van misbruik in de kerk krijgen geregeld bijbeteksten voorgeschoteld die verkeerd worden ingezet, pijnlijk zijn en het herstelproces schaden. 'Zulke teksten kunnen de schade die door het misbruik is ontstaan, vergroten.'

Hilbert Meijer
vrijdag 13 januari 2023, 11:18 • Jaargang 2036

Lustrean Leestik

Niet alleen de dader, ook de goed bedoelende 'Job-trooster' misbruikt de Bijbel. Hoe voorkom je dat?

ANALYSE Daders misbruiken de Bijbel om zichzelf wij te pleiten of vergeving af te dwingen. Dit is uit onderzoek. Maar ook goedbedoelde troost richt vaak schade aan. Wanneer wordt de Bijbel een instrument van geresisteerd misbruik, en hoe kun je dat voorkomen?

Dirk Scholten
vrijdag 20 januari 2023, 07:17 • Jaargang 1834

veiligkerk.nl

Reflectie

- Deze toerustingsdag confronteert je sterk met het onderwerp seksueel misbruik.
- Wat raakt jou daarin het meest?
- Wat helpt jou om met die gevoelens om te gaan?
- Wie / wat schakel je daarbij in?

Grensover schrijdend gedrag voorkomen

- Grondhouding
- Veilige cultuur
- Schep voorwaarden
- Stappenplan Veilige Kerk

Stappenplan Veilige Kerk

- Aandacht voor preventie
- Stel vertrouwenspersoon aan
- Gedragscode en omgangsregels
- Werven en selecteren vrijwilligers
- Maak melden mogelijk
- Informeer alle betrokkenen

Ervaringen delen

- Welke preventie maatregelen zijn in jouw gemeente toegepast?
- Hoe is dat aangepakt?
- Herken je weerstand of drempels in cultuur, struikelstenen?
- Wat ging goed wat heb je geleerd?

Moment voor jezelf...

- Wat neem je mee van deze dag?
- Waarom vind je dat belangrijk?
- Hoe zorg je ervoor dat je dit vasthoudt?

veiligekerk.nl

Bemoediging

*“God heeft ons niet een geest van
lafhartigheid gegeven, maar een
geest van kracht, liefde en
bezonnenheid.”*

2 Timotheüs 1:7&8

